

Wydarzenia wokół Dnia Niepodległości 01.12.2013 r.

5 grudnia 2013

1 grudnia 2013 roku minęła 53. rocznica zatwierdzenia przez holenderskich kolonizatorów niepodległościowych symboli Papui Zachodniej. Akt ten był wstępem do nadania temu terytorium zupełnej niezależności. By nie dopuścić do powstania melanezyjskiego państwa-sąsiada na wschód od swej granicy i w celu przejęcia bogatych nowogwinejskich zasobów, indonezyjski prezydent Sukarno nakazał niebawem inwazję na Papuę Zachodnią, utwierdzoną kilka lat później, za ery dyktatora Suharto, poprzez przeprowadzenie sfingowanego referendum. Opisane wydarzenia zapoczątkowały „okupację Papui Zachodniej przez indonezyjski rząd i podległe mu siły bezpieczeństwa”. Pierwszy grudzień ostał się natomiast w zachodniopapuaskiej tradycji jako Dzień Niepodległości obchodzony co roku przez zwolenników niezależności w Papui Zachodniej, a także sympatyków tej idei w różnych regionach świata.

Publiczne eksponowanie niepodległościowych symboli Papui, w tym flagi „morning star”, jest piętnowane przez indonezyjską administrację. Chociaż zapisy prawa krajowego i międzynarodowe zobowiązania Indonezji potwierdzają swobodę wyrażania poglądów w tym kraju, to na podstawie paragrafów do buntu oraz innych spreparowanych zarzutów w więzieniach przetrzymywanych jest kilkudziesięciu działaczy społeczno-politycznych z Papui Zachodniej.. Represje i morderstwa nadal towarzyszą indonezyjskiej obecności w Papui Zachodniej – stanowią powtarzalną praktykę w okolicach 1 grudnia gdy mieszkańcy przygotowują się do okolicznościowych obchodów. Liczne przypadki nadużyć w przeddzień pierwszogrudniowej rocznicy zarejestrowano także w roku bieżącym.

Pretekstem do wyprzedzającego uderzenia na kilka dni przed planowanymi manifestacjami okazały się pikiety z okazji otwarcia nowego biura Free West Papua Campaign. 28 listopada 2013 roku w sąsiedniej Papui Nowej Gwinei zainaugurowano powstanie nowej placówki międzynarodowej kampanii na rzecz wolnej Papui Zachodniej. Z tej okazji w różnych częściach Papui Zachodniej, w tym Jayapurze, Timice, Sorong i Wamenie, duże grupy demonstrantów i sympatyków wyszły na ulice by wspólnie wyrazić poparcie dla solidarnościowej inicjatywy związanej w sąsiednim kraju. Separatystyczne w swej wymowie wystąpienia postanowiły stłumić indonezyjskie siły bezpieczeństwa. Najbardziej brutalnie policja rozprawiła się z kilkusetosobową manifestacją w Jayapurze.

W zachodniopapuaskiej stolicy pikieta zorganizowana przez Narodowy Komitet Papui Zachodniej (KNPB) zgromadziła według różnych źródeł od 500 do 800 osób. Zanim doszło do ataku na uczestników manifestacji zebrali się oni w okolicy terminala autobusowego Expo Waena i muzeum, siedząc, rozmawiając i słuchając przemówień. Według świadków policja otoczyła spotkanie z trzech stron. Przywódca protestu Buchtar Tabuni próbował negocjować z wyższymi oficerami policji obecnymi na miejscu, w tym z Alfredem Papare, Kikim Kurnią i Dekym

Hursepunny. Policjanci nie wykazali jednak zainteresowania dialogiem. Będąc otoczonymi przez niesprzyjające oddziały służb bezpieczeństwa, demonstranci postanowili nie ustępować, kontynuując pokojową akcję. Funkcjonariusze zatrzymali pojazd ze sprzętem nagłaśniającym i krzykiem wzywali do rozproszenia demonstracji. Nie znajdując posłuchu dla swoich żądań tercet Papare, Kurnia i Hursepunny wyraził zgodę na użycie gazu łzawiącego. Wnet jednak gaz zastąpiła broń automatyczna. Zaatakowani uczestnicy zgromadzenia ścigani przez policjantów, ratowali się ucieczką. Działacz KNBP Matias Tengket skupił na sobie uwagę funkcjonariuszy poruszających się czarnym samochodem Avanza, którzy dopadli go i śmiertelnie pobili, ciało swojej ofiary wrzucając następnie do jeziora.

W sumie 15 osób w stanie ciężkim trafiło do szpitali w całej Jayapurze z szeregiem ran odniesionych podczas ataku indonezyjskiej policji. W gronie tym znalazły się trzy młode kobiety z akademika Yahukimo, które zostały brutalnie pobite podczas aresztowania. Jennifer Robinson z inicjatywy Międzynarodowych Prawników dla Papui Zachodniej oświadczyła, że „nadmierne użycie siły wobec członków KNPB jest naruszeniem międzynarodowego prawa, a także przepisów własnych indonezyjskiej policji w zakresie stosowania siły”. Wnioski te potwierdziło Amnesty International, wzywając w oświadczeniu do przeprowadzenia śledztwa w sprawie aresztowania podczas wiecu 28 działaczy politycznych, którzy nosili na swych ciałach ślady pobicia odniesione już po swoim zatrzymaniu.

Masowe aresztowania i przesłuchania towarzyszyły ostatnim listopadowym dniom 2013 roku w całej Papui Zachodniej. Łącznie zatrzymano około 200 osób, spośród których część stosunkowo szybko zwolniono. W Timice aresztowano trzydzieści jeden osób, w Jayapurze siedem, w Sorong zaś trzy. Po brutalnym stłumieniu wiecu w Jayapurze, które przyniosło co najmniej jedną ofiarę śmiertelną, w środę rano, poprzez radio policja nadała ostrzegawczy komunikat dając do zrozumienia, że „będzie używała siły w celu rozbicia KNPB”. Co znamienne w oficjalnym

raporcie wydanym przez szpital na temat ciała zamordowanego Matiasa Tengketa napisano, że nie stwierdzono na nim żadnych oznak przemocy i znęcania się, chociaż świadkowie mówią o widocznym posiniaczeniu.

30 listopada 2013 roku w dystrykcie Depapre położonym w regencji Jayapura działania indonezyjskich sił bezpieczeństwa przyniosły jeszcze jedną ofiarę śmiertelną. Spotkanie z mobilnymi brygadami policji Brimob przypłacił życiem 40-letni sekretarz Eduard Okoseray ze wsi Yongsu. Podczas gdy miał szukać pomocy operacyjnej dla rodzimej wsi zatrzymali go funkcjonariusze Brimob. Gdy odmówił podania swoich danych osobowych został zamordowany, prawdopodobnie w afekcie podejrzenia, że jest związany z „radykalnymi działaczami niepodległościowymi”. Paulus Waterpauw, zastępca regionalnego komendanta policji, w oświadczeniu dla mediów zaprzeczył związkowi Brimob ze śmiercią Okoseraya.

Lista aresztowanych:

– Sorong (3 osoby): Mathinus Yohame (Region Chairman of KNPB), Kantius Heselo (Vice) i Natalis Surabut.

– Timika (31 osób): Steven Itlay, Abihud Degey, Billy Hagawal, Dony Mote, Petrus Bobii, Bony Bora, Yulianus Edoway, Paulus Doo, Martinus Pekey, Paulina Pakage, Agustin Pekey, Sony Ukago, Daniel Kotouki, Seprianus Edoway, Argenes Pigay, Menase Dimi, Timotius Kossay, Welius Kogoya, Demianus Kogoya, Kasianus Kamke, Aduart Suruan, Melianus Gobay, Pais Nasia, Makson Kotouki, Maria Piligain, Markus Entama, Yustinus Pigome, Sior Heselo, Samuel Edoway, Agus Itlay i Yakonias Womsiwor.

– Jayapura (7 osób): Ones Suhun, Ogram Wanimbo, Assa Asso, Sam Lokobał, Meminda Sol, Konoru Wenda i Bonsa Mirin.

Opracowanie: Damian Żuchowski

Zdjęcie: Songgolom Pahabol (West Papua Media)

Dla „Wolnych Mediów”

ŹRÓDŁA

1. Indonesian police launch massive crackdown on peaceful KNPB activists

<http://freewestpapua.org/2013/11/26/indonesian-police-launch-massive-crackdown-on-peaceful-knpb-activists/>

2. Victor Mambor "Police say exchange of shots with armed civilians, the family say it was the police who shot Eduard"

<http://tabloidjubi.com/2013/12/01/polisi-bilang-baku-tembak-dengan-ksb-warga-katakan-polisi-yang-tembak-eduard/>

[Police say exchange of shots with armed civilians, the family say it was the police who shot Eduard](http://tabloidjubi.com/2013/12/01/polisi-bilang-baku-tembak-dengan-ksb-warga-katakan-polisi-yang-tembak-eduard/)

3. Sri Lestari Wahyuningroem "A Tale of a Flag"

<http://westpapuamedia.info/2013/12/01/a-tale-of-a-flag/>

4. Benny Mawel "Eye Witness Says Matias Tengket Was Executed by a Group of People"

<http://tabloidjubi.com/2013/11/29/saksi-mata-katakan-matias-tengket-dieksekusi-oleh-sekelompok-orang/>

[EYE WITNESS SAYS MATIAS TENGKET WAS EXECUTED BY A GROUP OF PEOPLE](http://tabloidjubi.com/2013/11/29/saksi-mata-katakan-matias-tengket-dieksekusi-oleh-sekelompok-orang/)

5. "Shootings, killings, beatings, arrests as Hundreds flee to jungle after Indon Police open fire on peaceful KNPB demo"

[Shootings, killings, beatings, arrests as Hundreds flee to jungle after Indon Police open fire on peaceful KNPB demo](#)

6. Marni Cordell "Indonesian police killed West Papuan activist after rally, witness claims"

<http://www.theguardian.com/world/2013/dec/02/indonesian-police-killed-west-papuan-activist-after-rally-witness-claims>

7. "Benny Wenda opens Campaign office in Papua New Guinea"

<http://freewestpapua.org/2013/11/08/benny-wenda-opens-campaign-office-in-papua-new-guinea/>